

[Anker Lau.]

Ting, saaledes at der ogsaa bliver god Tid til at overveje den.

Ikke mindst den Debat, som fandt Sted her i Tinget fornylig i Anledning af det konservative Forslag til Beslutning, har givet Offentligheden et begrundet Haab om, at nu vil der blive taget fat paa en Afvikling og skabt saadanne betryggende Forhold paa dette fundamentale Omraade, at hele vort Erhvervslivs fremtidige Ve og Vel ikke er underkastet en enkelt Mands Afgørelse, men at Rigsdagen ogsaa paa dette vigtige Omraade igen kan spille sin Rolle som Folkerepræsentationen og Folkets Repræsentanter i alle livsvigtige Spørgsmaal.

Det staar mig ganske klart, at vort Lands økonomiske Forhold ikke endnu muliggør en fuldstændig Afvikling, og jeg tror egentlig, at det ærede Medlem Hr. Starcke ogsaa vil være enig med mig heri; hvad enten man nu kalder de økonomiske Problemer for falsk Købekraft eller ledige Penge, er der noget her, der skal ordnes først, inden den fuldkomne Afvikling kan indtræde. Men det staar mig samtidig ganske klart, at hele dette fantastiske Kontordiktatur nu har naaet en saadan Udvikling, at alt Initiativ og al Foretagsomhed og Livslyst drukner i tidsspildende Papirplaner og Attestbunker, og at saaledes i Virkeligheden den Genopbygning af vort Lands Erhvervsliv hemmes, som vi alle sammen skal se at faa sat Gang i. Efter Besættelsen i 1940 gennemførtes den nuværende in blanco-Veksel til Handelsministeren, og Forholdene dengang kunde vel nok begrunde, at noget saadant skete. Men skulde det ikke nu 3 Aar efter Befrielsen være muligt at lempe disse vidtgaaende Bemyndigelser og genindføre noget i Retning af den Form for Lovgivning, vi kendte før Besættelsen, hvor der dog fandtes visse Rettigheder, visse Garantier for Erhvervslivets Udøvere. Før 1940 var Loven dog begrænset til bestemte Formaal, der skulde løses, medens den nuværende Lov i Virkeligheden kan bruges til alt mellem Himmel og Jord. Der fandtes ogsaa før visse Regler for Udstedelse af Importbevillinger og Anerkendelse af nye Virksomheder, saaledes at Erhvervslivets Folk vidste, hvad de havde Ret til, og Erhvervene havde dengang, som jeg sagde før, Mulighed for at følge Administrationen paa en helt anden Maade, end Tilfældet er i Dag.

Jeg vil ogsaa gerne minde om det Frilistesystem, som man dengang var inde paa. Jeg ved nok, at der meget stærkt advares imod et Frilistesystem paa et Tidspunkt,

hvor de økonomiske Forhold ikke er helt afklarede. Men der er utvivlsomt en lang Række Omraader, hvor det drejer sig om ganske smaa Beløb, ganske smaa Importkvanta, og hvor Administrationen af disse Smaating kræver en lige saa stor Indsats, som hvis det er større Beløb, det drejer sig om; naar det ikke nationaløkonomisk har større Betydning, maa det være muligt at befri Administrationen for en Række af disse Smaating. Loven havde dengang en anden og langt mere demokratisk Form, end den har nu, og jeg mener, at en begyndende Afvikling kunde tage sit Udgangspunkt i at føre Loven tilbage til sin tidligere Form og hertil føje Udeladelse af en hel Del Bestemmelser, som den særlige Krigstilstand begrundede.

I den nugældende Lov er Lovgivning og Administration blandet sammen paa uheldig Maade. Lovgivningen er ganske vist kun en simpel Bemyndigelse til Handelsministeren til at gøre, hvad han har Lyst til, og den Administration, som dette fører til, er ganske ukontrolleret; der gives ikke de Borgere, som dette gaar ud over, nogen Retssikkerhed eller nogen Retsstilling overhovedet. En saadan Tilstand paa et saa livsvigtigt Omraade, hvor Landets og Folkets dyreste Rettigheder berøres i en saadan Grad, kan næppe opretholdes i det lange Løb. Det er uholdbart, at Uoverensstemmelser kun kan indankes for et Ankenævn med selveste Handelsministeren som Appellinstans. Vi kan ikke have en politisk Minister som Dommer over sin egen Administration. Erhvervslivets Uoverensstemmelser med Varedirektoratet maa som andre Sager kunne indankes for vore frie og uafhængige Domstole.

Jeg vil gerne nævne et andet Omraade, hvor Administrationen heller ikke bør opretholdes i den nuværende Form. Ved Fordelingen af Importbevillinger har Brancheforeningerne som bekendt Forhandlingsretten. Denne Fremgangsmaade — i alt Fald den Form, den antager i Praxis — betyder, at de i den paagældende Import direkte interesserede Parter har afgørende Indflydelse paa, hvor stor en Import de selv skal have. En Ting vil man utvivlsomt i disse Tilfælde kunne blive enig om, i alt Fald særdeles ofte, nemlig at det er meget uheldigt at udvide Kredsen af dem, der skal tage Del i Importen. Denne Forhandlingsret bør efter min Mening kun kunne udøves under Hovedorganisationernes Ansvar, det vil sige, at det f. Eks. for Handelens Vedkommende bør være Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret,